

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਬਾ-ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ.

ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ: 1959 ਦੀ 880:

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ (1954 ਦਾ XLIV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 36—ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਬਾਰ—ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ—ਅਲਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ—ਕੀ ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਹੈ—ਸੈਕਸ਼ਨ 19—ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਧਿਕਾਰੀ—ਕੀ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਮੁਦਈ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 102 ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਲਾਟੀ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ, 1954, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਕੇ. ਭਟਨਾਗਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮਿਤੀ 26 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵ ਭੂਸ਼ਣ, ਉਪ-ਜੱਜ ਟੀ.ਵੀ. ਕਲਾਸ, ਸਿਰਸਾ, ਮਿਤੀ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਐਚ.ਐਸ. ਵਾਸੂ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਨ. ਐਨ. ਗੋਸਵਾਮੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ.—ਇਹ ਅਪੀਲ ਮੁਦਈ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਤੱਥ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ- ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਚੇਗਾਠ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਅਟਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 35 ਵਿੱਘੇ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਾਲ 1943, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 10,000 ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 20 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 2 ਬਿਸਵੇ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ- ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ # ਸਾਲ 1953 ਵਿੱਚ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੇਗਾਠ ਸਿੰਘ ਨੇ 18 ਦਸੰਬਰ 1957 ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਸਿਰਸਾ ਤੋਂ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੁਡਵਾ ਕੇ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੱਲ ਨੂੰ ਰਾਏ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ (ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 8,000 ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੇਗਾਠ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ 1943 ਦੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ

ਬਦਲੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਸ. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 18 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾਇਰ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ 2 ਵਿੱਥੇ ਅਤੇ 2 ਬਿਸਵਾਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਉਪਾਅ ਲਈ, ਪਿੰਡ ਖੈਰਪੁਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਸਿਰਸਾ ਵਿੱਚ।

ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ), ਐਕਟ, 1954, ਐਕਟ, 1954, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ।

ਸ੍ਰੀ ਵਾਸੂ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਨਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦਾ ਹਾਂ- ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ 23 ਸਤੰਬਰ, 1948 (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੰਨਾ 5) ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਰੁਪਏ ਲਈ 10,000 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਦਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 3 ਅਤੇ ਪੀ. 4, ਮਿਤੀ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਨੂੰ, ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਵਜੋਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ- ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-5 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਪਿੰਡ

ਦੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਦਈ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। 10,000 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1955 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਡੀ. 5), ਇਕ ਨੋਟ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸ. - ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, 20 ਅਕਤੂਬਰ, 1955 ਨੂੰ। ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ, ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਇ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੀ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਅਸਲ ਹੁਕਮ ਸੀ। ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ) ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ "ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਆਰਡਰ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਡੀ-5, ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਪੋਰਟਿੰਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ। ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 36 ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣਗੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਮਾਸਕ ਅਤੇ ਕੋ- (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, " ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ. ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁਦਈ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ

ਉਪਾਅ ਮੰਗਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀਜ਼, ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਡੀ-5) ਦਾ ਹੁਕਮ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਿਵਾਰਣ ਮੰਗਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 102 ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਲਾਟੀ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਨੁਮਾਇਸ਼ D-5 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਬਲਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਗਿਰਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੁਝ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮੁਦਈ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਬਸ਼ਰਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਨ- ਕਿਸੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੰਨੇ ਦਿਮਾਗੀ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਟਾਇਪ ਕੀਤਾ: ਅਰੁਣ ਸ਼ਾਰਦਾ